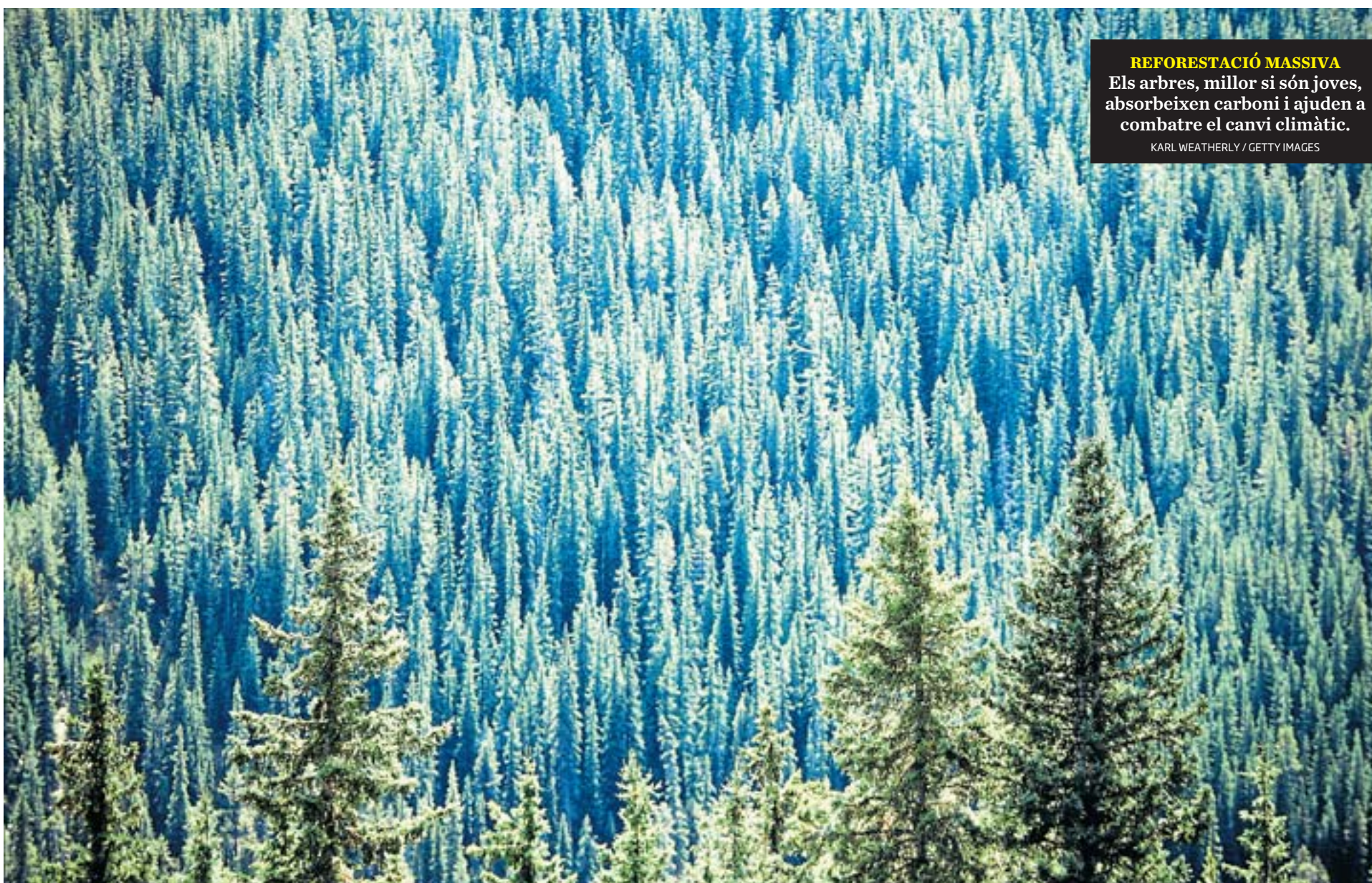

CANVI CLIMÀTIC

REFORESTACIÓ MASSIVA
Els arbres, millor si són joves, absorbeixen carboni i ajuden a combatre el canvi climàtic.

KARL WEATHERLY / GETTY IMAGES

Plantar arbres no ens salvarà

La capacitat dels boscos per fixar carboni és menor del que generalment es creu

Reportatge

ALBERT PUNSOLA

Una coneguda marca automobilística té plantat un bosc amb més de 100.000 arbres al sud d'Espanya. La finalitat és poder oferir al comprador d'un cotxe la possibilitat de compensar les emissions que el seu vehicle farà al llarg del temps. Això es concreta en la venda de *packs*, cadascun dels quals representa els arbres necessaris per absorbir les emissions de CO₂ generades en 20.000 km de conducció.

La idea de les plantacions massives no és exclusiva del màrqueting verd. Nacions Unides ha promogut accions en el mateix sentit. El 2006 va iniciar una campanya per reforestar diverses regions del món amb milers de milions d'arbres per lluitar contra el canvi climàtic.

Utilitat qüestionada

Però fins a quin punt són útils aquestes accions? Carles Gracia, investigador del CREAM i professor d'ecologia de la UB, afirma que "quan es va firmar el Protocol de Kyoto el 1997 hi havia un gran entu-

siasme amb els embornals ambientals, però la recerca ha avançat i s'han fet molts estudis arreu del món que confirmen que els boscos no fixen tant CO₂ com es pensava aleshores".

El CO₂ fixat és aquell que queda en l'arbre un cop fet el balanç entre el que absorbeix i el que retorna. Seria, per tant, un CO₂ que no s'afegeix a l'existent a l'atmosfera. Certament els arbres, com tots els vegetals, capten grans quantitats de CO₂ però el més important és el balanç. "Els boscos catalans fixen només el 8% de les emissions que es generen", indica Carles Gracia. Segons les seves estimacions, "farien falta 14 Catalunyaes sense gent, ni ciutats, només amb coberta vegetal, per compensar les emissions del nostre consum energètic actual".

Quan els arbres són joves necessiten més carboni per créixer i per tant fixen més CO₂ que els arbres vells. Des d'aquest punt de vista les plantacions semblen interessants. Però hi ha un detall que cal tenir en compte. Carles Gracia explica que "per fixar un gram de carboni un arbre gasta 500 vegades el seu pes en aigua i no som gaire conscients que això, en un país sec i amb dèficit hídric com el nostre, és un cost important".

Catalunya
"Els boscos catalans fixen sols el 8% de les emissions que es generen"

El professor Gracia no està en contra de les plantacions, que tenen altres efectes positius sobre el medi ambient, com ara combatre l'erosió del sòl, simplement recorda que "fixar CO₂ en termes d'aigua pot sortir molt car". És veritat que la vegetació retorna l'aigua consumida a l'atmosfera però no necessàriament en el mateix lloc d'on l'ha obtingut, sinó que pot ser en un altre punt del planeta.

Escenari inquietant

L'any 2000 la revista *Nature* va publicar un estudi segons el qual, en un escenari en què no canviessin les tendències actuals, molts boscos del planeta seguirien actuant com a

embornals de CO₂ fins a l'any 2050. Però a la segona meitat del segle començarien a fer d'emissors, a causa de l'augment de les temperatures. "Quan va aparèixer publicat l'estudi va resultar un tesi molt sorprenent –subratlla Carles Gracia– però, onze anys després, els models que projectem de cara al futur l'han acabat corroborant".

En aquest hipotètic escenari els boscos generarien grans quantitats de les mateixes emissions que ara mateix intentem mitigar amb plantacions. A aquestes emissions s'hi afegirien les provinents de la biomassa que ara està sota el gel de les regions nòrdiques i que entraria en descomposició amb la pujada de les temperatures.

El professor Gracia no considera que els boscos siguin part del problema, però tampoc creu que el resolguin, sobretot si es pensa a llarg termini. "Benvingut sigui qualsevol projecte de plantació si es fa convenientment –conclou–, però en qualsevol cas la veritable solució passa per reduir les emissions antropogèniques i no ho estem fent".

En aquest sentit recorda que les emissions registrades l'any passat a escala global són superiors a les pitjors prediccions que van fer els experts fa una dècada. ■

Colonialisme climàtic

El digital francès Rue 89 denunciava fa poc els abusos que cometen algunes multinacionals a través de la compra massiva d'hectàrees de selva tropical al Brasil i de boscos en països africans com Uganda. Aquestes compres les fan per compensar emissions, però tenen com a conseqüència el desplaçament de les poblacions locals. Sovint les lleis d'aquests països no protegeixen els autòctons i tendeixen a donar cobertura a les actuacions de les grans empreses. La pràctica ha estat batejada com a "colonialisme climàtic".